

KOT

KUNST OMKRING TROLDEN
NR.2, 27. ÅRGANG JUNI 2019

HUGGEHUSET

En midlertidig rekonstruktion

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Huggehuset – er det et sted for tyve?! Næh, af grove marksten huggede billedhugger Niels Hansen Jacobsen her sine talrige grav- og mindesten. Dem kan man finde rundt om i det ganske Danmark. Huset lå i den nordlige ende af Vejen ved "Hytten", der var kunstnerens bolig fra 1908, til han i 1924 flyttede ind i den nordlige ende af Vejen Kunstmuseum. Huggehuset gik til for utallige år siden, men er nu genopstået i en midlertidig version på Museumspladsen.

▲ Arkitekt Gitte Julle er her sidst i april i gang med de indledende optegninger i 1:20 af arealet omkring Huggehuset.

▼ Sammen med fire elever fra Østerbyskolen ses her til venstre billedhugger Sophus Ejler Jepsen og i baggrunden forvalter Frederik Madsen.

At modellen i 1:1 – en mock up – er blevet til, skyldes arkitekt Gitte Juul. I en række projekter i Danmark, Sverige, Slovenien og Indien har hun arbejdet i spændingsfeltet mellem arkitektur og billedkunst med en interesse for de beskedne, selvbyggede strukturer i stil med billedhugger Niels Hansen Jacobsens Huggehus og andre udhuse. Hun har bl.a. bygget midlertidige, lette husstrukturer til to faser af Sejerøfestival'en – det første år to flørlatte strukturer, et sove- og et badehus. Se og læs mere: <http://gittejuul.dk/husforsamling/>. Det følgende år byggede

hun et "skorstenshus" beklædt efter japanske traditioner med brædder, der er overfladehærdet ved forkulning. Se og læs mere: <http://gittejuul.dk/skorstenshus/>. Tilmed har Gitte Juul erfaringer med arkitekturformidling til skoleklasser fra bl.a. et projekt om fremtidens boliger "tænke-bygge-bo", som hun lavede i Ballerup, hvor hun i en årrække har drevet Kontoret for Kunst i Byen.

EN MOCK UP – EN MODEL I FULD SKALA

Et par af verdensarkitekturens bedst kendte mock ups blev udført til ægteparret Krölller-Müller i Holland. Deres navn er forevigtet i den enestående samling, som man kan opsøge i nationalparken De Hoge Veluwe – 80 km fra Amsterdam. Med Peter Behrens (1868-1940) som deres første arkitekt fik de konstrueret hans oplæg i 1:1. En

dyr løsning, men så slap de for den ærgelse, som det "forkerte" hus ville have været. Samtidig blev de skarpere på, hvad de egentlig ønskede sig og hvilke funktioner, der skulle opfyldes. Siden opstillede de endnu en model i fuld skala. Denne gang blev det efter tegninger af Ludvig Mies van der Rohe (1886-1969). Undervejs indledtes et frugtbart samarbejde med Henry van de Velde (1863-1957). Hans bygning er kernen i det nuværende museum, der over årene er udbygget adskillige gange.

I en helt anden skala er baggrunden for Huggehuset det samme... og lidt til: Opførelsen giver museet chancen for at fornemme bygningens volumen på stedet, og har samtidig givet både den fysiske formidling til skoleklasserne og samtidig er der opstået et herligt liv i samspil med de mange forbigående på Museumspladsen. Adskillige har med nysgerrighed lagt deres traveture om pladsen for løbende at følge med i byggeriet!

TEAM HUGGEHUSET

Med kunstnerisk frihed er rekonstruktionen af Huggehuset blevet til på fire uger. Formidlingsprojektet er muliggjort med støtte fra Statens Kunstfond, der har bekostet arkitekt Gitte Juuls løn. Hun har forberedt og gennemført projektet i samarbejde med museets formidlere – kunsthistoriker Marie Strøm og billedhugger Sophus Ejler Jepsen. Han har bidraget med udformning af trappe-terrace-skulpturpladsen. Museets forvalter Frederik Madsen har stået bi med at hente og bringe, skære træ og opføre de to sorte gavle.

▲ Et gammelt foto er bevaret, hvor vi kan se, det for længe siden forsvundne Huggehus. Det var teglklædt. Til højre bagved anes et stråttækt hus i samme form, og ude til venstre ses en af de hvide længer fra Niels Hansen Jacobsens barndomshjem.

▼ I sommeren 2014 opførte Gitte Juul Skorstenshuset som en del af Sejrfestivalen.

▲▼ Fælles afslutning efter arbejdsuge med Kunst & Design-eleverne fra Askov Efterskole. De byggede og rejste husets A-spær, lavede udsmykning i toppen og malede og skar skulpturelle hyldekægte.

Huggehuset blev indviet lørdag den 11. maj 2019. Det midlertidige hus står frem til midten af november, da mange af materialerne undervejs er blevet meget mere solide, end de oprindeligt var tænkt. Fra nedrivningen af Gallerigangen på vej mod museets nybyggeri er der leveret svære tagspær, der har dannet husets sokkel. Murerfirmaet Axel Poulsen har stillet over 2500 nye sten til rådighed til husets indvendige gulv, og Dinesen i Jels har leveret gavplanker, hvor der er gjort forsøg med forskellige former for hærkning ved brænding og forkulning efter japanske forskrifter.

Ovenpå den indledende uges lægning af soklen, har tre skoleklasser i de tre uger efter påske været inviteret ind for at lære om arkitektur, modelbyggeri i 1:20 og det konkrete fysiske arbejde med at skære, tegne, male, mure, bore, skrue og meget andet. Undervejs har eleverne fra Askov Efterskoles kunst & designhold og to 7. klasser fra henholdsvis Grønvangskolen og Østerbyskolen opdaget, at de har langt flere evner, end de selv troede. De har vist både overrasket sig selv og med sikkerhed imponeret lærerne og formidlerne!

BILLEDHUGGEREN BERNHARD HOETGER

Huggehuset er undervejs vokset fra en rekonstruktion med kunstnerisk frihed i tolkningen af detaljerne til at være et Gesamtwerk med

mange uforudsete bidrag. I de indledende drøftelser foreslog billedhugger Sophus Ejler Jepsen, at Huggehuset kunne få en skulpturel trappe opført med nogle af de mange sten, der ville være til rådighed i forbindelse med nedrivning af Gallerigangen. Tanken om en skulpturel indgang hilste Gitte Juul straks velkommen.

I arbejdet med trappen har Sophus Ejler Jepsen – med fuld kunstnerisk frihed – taget afsæt i indtryk fra mødet med kunstnerkolonien i Worpswede ved Bremen. Stedet er et yndet mål for tyske og udenlandske kulturturister, heriblandt en del af Vejen Kunstmuseums personale. Byen og egnen er fuld af kunstnerboliger, udstillingssteder og seværdigheder. En gennemgående personlighed er billedhuggeren og bygmesteren Bernhard Hoetger (1874-1949), som gæster til Bremen nok har lært at kende, om de har besøgt Böttcherstasse. Der skabte han rammen om Ludwig Roselius' Paula Modersohn-Becker Museum og den udsøgte Atlantis Sal. I Worpswede er det særligt caféen, Grosse Kunstschau-bygningen og billedhuggerens boliger, der har givet inspiration i en vild fusion af mursten, tømmer og skulpturelle elementer.

BØRNEMURING

Mens trappeløbet og terrassen er blevet til, er et nyt begreb opstået. Her er ikke tale om det ildesete Børnearbejde, men om Børnemuring. I mange skoler opererer man i dag med den inkluderende Børnestejning, hvor det handler om glæden ved at skrive løs... for siden at lære de nøje regler og den verserende retstavning. Efter samme device har skoleeleverne været inviteret med ind i murerarbejdet. Billedhuggeren fik selv en totimers introduktion til murerhåndværkets grundtrin – og var så klar til at motivere og bygge videre med afsæt i elevernes påfund. Kom og se, hvad de har fået ud af glæden ved at lege med murstenene. Her er frihed for Loke såvel som for Thor – for det gode håndværk såvel som de vilde påfund! Alt er tilladt og resultatet er blevet et helt unikt, inspirerende fællesrum – al magt til Børnemuring!

DET VIDERE ARBEJDE PÅ MUSEUMSPLADSEN

Med midler fra A.P. Møller Fonden blev Museumspladsen totalt omlagt i 2012. Formålet var at gøre udenomsarealerne til en del af museet – at rykke

▲ Med råd fra billedhugger Sophus Ejler Jepsen er et par elever fra Østerbyskolen ved at modellere formen til vandløbet, der blev støbt i beton.

▼ Håndværk&Design-elever og deres lærer fra Østerbyskolen havde aldrig prøvet at mure. Men som Pippi opdagede de, at det kunne de alligevel - og måske Vejen får nogle kvindelige murere!

▲ Der var mange forskellige arbejdsopgaver undervejs. Kassecyklen var i brug til transport af både materialer - og til elever på tur, når der var pause!

kunsten helt ud ved fortovskanten, hvor man går gennem unikke skulpturelle låger skabt til stedet af billedhuggerne Bjørn Nørgaard, Eva Steen Christensen, Erik Heide og Marianne Jørgensen. Lågerne er bekostet af Ny Carlsbergfondet. En del af omlægningsplanen var at få opført en formidlingsbygning langs Østergade. Denne "vilde" del af Museumspladsen er beplantet med køkkenhavens frugttræer og bærbuske. Markstenen er begyndt at flytte ind, og gradvist opstår her et levende miljø, der genskaber essensen af den stemning, der var omkring billedhuggerens hjem ved "Hytten".

Men hvad er der brug for, om en klasse, et billedskolehold eller en gruppe pensionister skal have plads til at modellere skulpturer eller drikke kaffe og høre foredrag?!? Disse overvejelser kan nu konkretiseres med afsæt i rekonstruktionen, der er blevet til med en god del kunstnerisk frihed og gode ideer, der er opstået undervejs. Se blot de unikke hyldeknægte, soklens murede felter, dekorationerne i toppen af A-spærene eller de to meget forskellige vinduesrammer, der er samlet til ateliervinduet mod nord!

STOR TAK til

Gitte Juul
 Sophus Ejler Jepsen
 Marie Strøm
 Frederik Madsen
 samt kunst&design-eleverne på Askov Efterskole og håndværk&design-holdene fra Grønvangskolen og Østerbyskolen.

Sammen har de skabt Huggehuset til glæde for os alle. Frem til midten af november kan vi på stedet fundere over udformningen af det permanente byggeri, der siden skal have blivende plads langs med Østergade. ■

Projektet er støttet af:
STATENS KUNSTFOND